

СТАНОВИЩЕ

ОТ

ДЪН ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ МАРКОВ,

ПРОФЕСОР, РЪКОВОДИТЕЛ СЕКЦИЯ „БИОРАЗНООБРАЗИЕ, ПОПУЛАЦИОННА БИОЛОГИЯ И РЕСУРСИ НА ГРЪБНАЧНИ ЖИВОТНИ“ В ИНСТИТУТ ПО БИОРАЗНООБРАЗИЕ И ЕКОСИТЕМНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ НА БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
за защита на дисертация за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ професионално направление 4.3. Биологически науки (Зоология – Зоология на гръбначните животни)

Автор: ВИОЛЕТА ИВАНОВА ЕВТИМОВА

Тема: *БИОЛОГИЯ И ПОВЕДЕНИЕ НА КИТОПОДОБНИТЕ БОЗАЙНИЦИ В ЧЕРНО МОРЕ*

НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ: ДОЦ. Д-Р ВЕНЦЕСЛАВ ДЕЛОВ

Актуалността на представената разработка намира своето потвърждение в ясно изразения научен интерес на поставената цел: установяване на редица основни елементи от биологията и поведение на китоподобните бозайници в Черно море, като обект на настоящата дисертация са трите подвида китоподобни: морска свиня (*Phocoena phocoena relicta*, Abel, 1905), обикновен делфин (*Delphinus delphis ponticus*, Varabash, 1935) и афала (*Tursiops truncatus ponticus*). Проведените изследвания обхващат анализ на недостатъчно, до сега, изучени аспекти от тяхната биология, екология и поведение, както в национален, така и в международен аспект. Изборът на темата на дисертационното задание, предопределя получаването на нови знания, които разширяват и задълбочават научното познание за китоподобни по Българското черноморско крайбрежие.

Литературните данни са използвани коректно и информативно. Докторантката е цитирала основни литературни източници, които са съставна част на съвременната научна литература, свързана с темата на дисертационното задание. Процесът на подбор и интерпретиране на литературата показва добрата литературна осведоменост на докторантката, в областта на дисертационното задание.

Съгласно спецификата на предметът на дисертационното задание, Виолета Евтимова правилно се е ориентирала към провеждане на изследвания позволяващи да се достигне до информация която е свързана с: 1) Разпространение на трите вида китоподобни в Черно море; 2) Отчитане на тяхната смъртност и проучване на възрастовата им структура по българското черноморско крайбрежие; 3) оценка на съдържанието на тежки метали в костната система на

изследваните китоподобни; 4) етологични изследвания, свързани с проучвания на поведението и биоакустиката на китоподобните, по време на сеизмологични проучвания.

Получаването на тази информация изисква провеждането на комплексен анализ. В настоящето изследване отделните компоненти на този анализ са правилно структурирани. Те са взаимно допълващи се и създават възможност за получаване на планираната информация, която да даде адекватен отговор на въпросите, поставени за разрешаване в дисертационния труд.

Приложената методика на изследване позволява да се изпълнят основните задачи на дисертационния труд. Използваната методична база и интерпретация на получените резултати дават основание да се приеме, че направените на тяхна основа изводи и заключения отразяват вътрешната логическа обусловеност на проучваните явления и факти.

На основата на синтезирано представяне на основните резултати, които са били получени при разработката на дисертационното задание, Виолета Евтимова е извършила тяхното обобщение в раздел „Изводи“. Аз приемам, че представените в този раздел научни резултати получени в следствие на провеждането на голяма по обем теренна и камерална работа, описват подробно и вярно съществената информация, притежаваща научна стойност, получена в следствие на направеното изследване. Естествено при така поставената амбициозна програма на дисертационното задание би следвало да се очаква, че са възможни и други, по задълбочени интерпретации на получената фактическа информация, но аз оценявам и като съществен момент, че в следствие изработката на дисертационното задание е създадена голяма информационна база данни по изследвания проблем. По своя характер тя предоставя възможност за бъдещо нейно допълване и структуриране на получената информация.

Заключение

Моето общо впечатление от качествата на дисертационния труд на Виолета Евтимова ми дава основание да заключа, че докторантката притежава задълбочени теоретични знания по тематиката на заданието и демонстрира способности за самостоятелни научни изследвания, които ѝ поваляват да отчита и интерпретира по подходящ начин получените научни данни и да предлага съответните научни изводи. Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката.

Основавайки се на направения преглед на овладяване и приложение от докторантката на методите на изследване, логическата обосновка на предлаганите в дисертационната разработка изводи и тяхната значимост, приемам, че тя е разработила дисертационен труд, отговарящ на условията за получаване на образователна и научна степен „доктор“ и гласувам бъде

извършен положителен избор и присъждане на образователно-научната степен "ДОКТОР" на Виолета Евтимова, по научната специалност "Зоология" (шифър 10602).

18 . 03. 2019 г.

София

Рецензент:

Проф. дбн Г. Марков